

Fogyatékos személyeknek

szóló szolgáltatások
adaptálása új

felhasználók részére

FOGYATÉKOS SZEMÉLYEKNEK SZÓLÓ SZOLGÁLTATÁSOK ADAPTÁLÁSA ÚJ FELHASZNÁLÓK RÉSZÉRE

(ASPNU – Adapting Services for Persons with
Disabilities to New Users)

Az egész életen
át tartó tanulás
programja

Az Európai Bizottság támogatást nyújtott ennek a projektnek a költségeihez.

Ez a kiadvány (közlemény) a szerzőnézeteit tükrözi, és az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglaltak bármilyen felhasználásért.

MI ÖSZTÖNÖZTE A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSÁT?

- ✦ **Európában sorra szűnnek meg azok a határok, amelyek az értelmi fogyatékos és a mentális problémával küszködő embereknek nyújtott szolgáltatások között fennállnak.**
  - ✦ Vajon ezt a jelenséget főként az ösztönzi, hogy a mentális betegséget elfogadták fogyatékoságnak, vagy pedig a kormányok azon mulasztása, hogy az ilyen problémával küzdő emberek igényeihez megfelelő szolgáltatásokat fejlesszenek?
  - ✦ Vajon az okokat az ún. „kettős diagnózisban” (vagyis, ha valakinek az esetében mind az értelmi fogyatékoságot, mind a mentális problémát orvosilag megállapítják) kell keresni, vagy inkább abban, hogy a pszichológia problémák előfordulása általánosságában növekszik társadalmunkban?

MIT LÁTTUNK A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN?

- ✦ A projektben való részvétel során szembesültünk egyfelől az új (ti. kettős diagnózissal rendelkező) célcsoport szükségleteivel, másfelől azokkal a kihívásokkal, amelyek akadályozzák ezeknek az embereknek a megfelelő ellátását.
- ✦ Szembesültünk a hazai intézmények által nyújtott szolgáltatások hiányosságaival és azok pótlásának szükségességével.
- ✦ Az új célcsoport kihívásai egyúttal újfata módszertani kutatási területet is megnyitnak számunkra, amely elősegíti a szakmai fejlődést.

PARTNEREK

✧ AUSZTRIA

Jugend am Werk Begleitung von Menschen mit Behinderung GmbH

✧ BELGIUM

European Association of Service Providers for Persons with Disabilities (EASPD)

✧ FRANCIAORSZÁG

Union nationale des associations de parents, de personnes handicapées mentales et de leurs amis (Unapei)

✧ MAGYARORSZÁG

Kézzenfogva” Összefogás a Fogyatékosokért Alapítvány (Hand in Hand Foundation)

✧ LENGYELORSZÁG

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Jarosławiu (PSOUU)

✧ PORTUGÁLIA

CECD Mira Sintra - Centro de Educação para o Cidadão Deficiente

✧ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

Learning Disability Wales, in association with Cartrefi Cymru and Elite Supported E Agency

Fogyatékos személyeknek
szóó szolgáltatások
adaptálása új
felhasználók részére

A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA

- ✦ **Kérdőív és összefoglaló jelentés készítése az új célcsoportot érintő szolgáltatásokkal kapcsolatos okokról és kihívásokról**
- ✦ **Egyeztetés a nemzeti intézmények szolgáltatásairól, valamint az intézmények stratégiáinak és szolgáltatásainak kritikai elemzése, valamint egy erről szóló összefoglaló jelentés.**
- ✦ **Jó gyakorlatok összegyűjtésére és rendszerezésére alkalmas szempontrendszer kidolgozása táblázat formájában (jó gyakorlatok „osztályozása”, követendő példák összegyűjtése, definiálása), a jó gyakorlatokról szóló szöveges jelentés előkészítéseként.**
- ✦ **Mobilitások**

DOKUMENTUMOK ELKÉSZÍTÉSE

- ✦ Minden egyes elvállalt dokumentum, szakmai anyag végső formájának elkészítéséért más-más partner felelős (fő koordinátor: Unapei (FR)), azonban annak kidolgozásában, véleményezésében minden partnerszervezet részt vesz.

- ✦ **A projekt fő produktumai:**
  - ✦ **a stratégiai jelentés, illetve a Ajánlások megfogalmazása releváns ágazatok számára;**
  - ✦ **hatékony és széles körű disszeminációs tevékenységek.**

DISSZEMINÁCIÓ

Célcsoport	Tevékenység	Mikor?
Szponzorok, támogatók, szakmai partnerek, online követők, hatóságok	<i>Cikkek megjelenítése a honlapon és a Facebookon (9500 személy kedvelte)</i>	<i>2012-től folyamatosan</i>
	<i>Beszámoló írása az éves jelentésbe</i>	<i>2012- 2013</i>
	<i>Partnerek tájékoztatása</i>	<i>2012-től folyamatosan</i>
	<i>Disszemináció minden kontaktnak (szakemberek, hivatalok, szervezetek...), beleértve személyes e-mail a főbb hivataloknak és intézményeknek (Minisztérium, IFFKOT – nemzeti vezető testület, lobby csoportok...)</i>	<i>2014 nyár</i>
	<i>Találkozó szervezése a projekteredmények terjesztése céljából</i>	<i>2014 végére</i>
	<i>Nemzeti workshop a kettős diagnózissal élő személyek bevonásának tapasztalatairól</i>	<i>2015. III-IV. neg</i>

DISSZEMINÁCIÓS TEVÉKENYSÉGEK SZÍNTJE

- ✦ Nemzeti - szolgáltatók
- ✦ Nemzetközi - partnerek
- ✦ Európai szintű - ernyőszervezetek képviselői

AJÁNLÁSOK AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÓKNAK ÉS SZAKEMBEREKNEK

- ✧ A felhasználó céljainak elérésében egyéni támogatás, **személyközpontú** megközelítés mellett elköteleződve kell kiépíteni és fejleszteni az egészségügyi szolgáltatásokat.
- ✧ Egészségügyi szolgáltatásokat a **holisztikus szemlélet** mellett elköteleződve kell kiépíteni és fejleszteni.
- ✧ Egészségügyi szolgáltatásoknál a személyközpontú tervezés megközelítését kell alkalmazni, hogy a felhasználó **szükségletei** megjelenjenek és kielégítődjenek.
- ✧ **Multidiszciplináris** teamek képzése és támogatása.
- ✧ Az egészségügyi szolgáltatóknak és szakembereknek figyelniük kell **a kettős diagnózis létezésére és együtt kell dolgozniuk a szociális szektorral** az alábbiak területeken:
  - ✧ Kapcsolat a fogyatékosági szakértőkkel a szemléletmód, a tapasztalatok megosztása érdekében (események, platformok..) és ehhez kapcsolódó lobby tevékenységek fejlesztése.
  - ✧ Együtt kell dolgozni a szolgáltatókkal azon, hogy a személy egészségügyi állapotát szakértelemmel elláthassák és megfelelő folyamatos támogatást nyújtani a személynek, a krízishelyzetek elkerülése érdekében.
  - ✧ Dolgozók számára képzések és csereprogramok szervezése.
- ✧ Az egészségügyi szolgáltatóknak feltételezniük kell, hogy az új felhasználók elégtelen egészségügyi támogatást kapnak és akció tervet kell készíteniük a személy mentális egészség szükségleteivel összhangban.
- ✧ Egészségügyi szakembereknek fejleszteniük kell a személyközi kapcsolati képességeiket az értelmi fogyatékkal élőkkel és a pszichiátriai betegséggel élőkkel egyaránt, hogy nagyobb hatékonyságot érjenek el, az új felhasználók egyéni igényeinek megfelelően.

AJÁNLÁSOK KÉPZŐKNEK, TRÉNEREKNEK

- ✦ Mind a szociális, mind az egészségügyi dolgozók részére **kompetencia térképet kell készíteni**, hogy azonosítható legyen, hogy milyen kompetenciák szükségesek a dolgozók részéről az új felhasználók hatékony támogatása érdekében(képességek, módszertan...)
- ✦ A **képzőknek együtt kell működniük a szolgáltatókkal**, hogy az új felhasználókat támogató szociális, és egészségügyi dolgozók szükségleteinek megfelelő képzést nyújthassanak mind az alapképzés, mind a továbbképzések során.
- ✦ A képzési anyagokat **friss kutatási eredményekre és aktívan dolgozó szakemberek** tapasztalataira kell építeni.
- ✦ **Betekintési lehetőséget kell biztosítani a szociális szektor dolgozóinak egészségügyi területre, akárcsak az egészségügyi dolgozóknak szociális területre.**
- ✦ Fogyatékkal élő személyeket is be kell vonni a képzésbe, akárcsak a szakembereket, mind a szociális mind az egészségügyi területről.
- ✦ Ahol lehetséges a képzést **akkreditálni** kell.
- ✦ Ha szükséges, a képzést a szolgáltató **igényeire kell szabni.**
- ✦ A képzést folyamatosan értékelni és frissíteni kell.

AJÁNLÁSOK A SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÓKNA

- ✦ 1. A szolgáltatóknak akcióterveket kell készítenie, amelyben kidolgozzák a multidiszciplináris team működési elveit.
- ✦ 2. A szolgáltatást igénybevevő személy szükségleteinek kell a középpontban állnia. Emellett kis teamek, egyszemélyi segítő - kliens kapcsolat, rugalmas szolgáltatásnyújtás jellemzik ezeket a szolgáltatásokat.
- ✦ 3. A rugalmas és adaptált szolgáltatásoknak holisztikus szemléletűnek is kell lenniük és törekedniük kell arra, hogy a krízishelyzeteket kiküszöböljék.
- ✦ 4. A szükségletek és az igények megismerése során kommunikációs eszközöket és segítő tevhnikákat, infokommunikációs technológiát és biztosítania kell a megfelelő dialógus lehetőségét a kommunikációs akadállyal küzdő kliensek számára is.

AJÁNLÁSOK A SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÓKNA.

✿ 5. A jól képzett multidiszciplináris team ismérvei:

- a munkaerő felvételénél és humánerőforrás szervezése során úgy kell a teamet kialakítani és működtetni, hogy minden egyes kulcsszakértő helyet kapjon valamilyen formában és megjelenjen a teamben;
- a szakemberek számára szükség szerint további szakemberek behívhatóságát is garantálni kell;
- a szakemberek számára elengedhetetlen a rendszeres és jó színvonalú szupervízió és szakmai támogatás;
- a szakmai stáb képzését felmérésnek kell megelőznie, a képzési kínálatot ennek a felmérésnek az eredményei alapján kell kialakítani;
- a vezetőségnek fejlődnie kell és meg kell értenie, hogy milyen módon tudják az elsődleges gondozók ismereteinek bővítését biztosítani, illetve hogyan kezeljék a teamek szükségleteit;
- a képzéseknek a kommunikációs nehézségek áthidalásához szükséges készségek, technikák és eszközök elsajátítására is ki kell tejedniük;

AJÁNLÁSOK A SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÓKNA.

- ✿ 6. a szolgáltatást igénybevevői számára érdekképviselői fórumot kell kialakítani és ösztönözni ekll ennek működését;
- ✿ 7. ki kell alakítani annak a folyamatát, hogy a szolgáltatást igénybevevők hozzátartozói is visszajelezhessenek a kapott szolgáltatásokra;
- ✿ 8. Biztosítani kell könnyen érthető kommunikációval készült tájékoztató és egyéb adminisztrációs anyagok elérhetőségét;
- ✿ 9. Figyelembe kell venni a környezeti adaptációt is. Nyugodt, de stimuláló szolgáltatási környezetet kell kialakítani.
- ✿ 10. a szolgáltatásoknak közösségre alapozottaknak és integráltaknak kell lenniük.

PROJEKTIRÁNYÍTÁS ÉS A SZERVEZÉS ERŐSSÉGEI

- ✦ magas színvonalú és elkötelezett partnerek;
- ✦ magas színvonalú projektmegvalósító team és menedzsment;
- ✦ nemzetközi és nemzeti szinten is aktív, beágyazott szervezetek;
- ✦ olyan projektpartnerek választása, akik közül több már dolgozott együtt projektek megvalósításán;
- ✦ körültekintően tervezett feladat-, és erőforrásallokáció;
- ✦ körültekintően tervezett disszeminációs tevékenységek.

Fogyatékos személyeknek
szóló szolgáltatások
adaptálása új
felhasználók részére

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

Az egész életen
át tartó tanulás
programja

Az Európai Bizottság támogatást nyújtott ennek a projektnek a költségeihez.

Ez a kiadvány (közlemény) a szerzőnézeteit tükrözi, és az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglaltak bármilyen felhasználásért.